

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

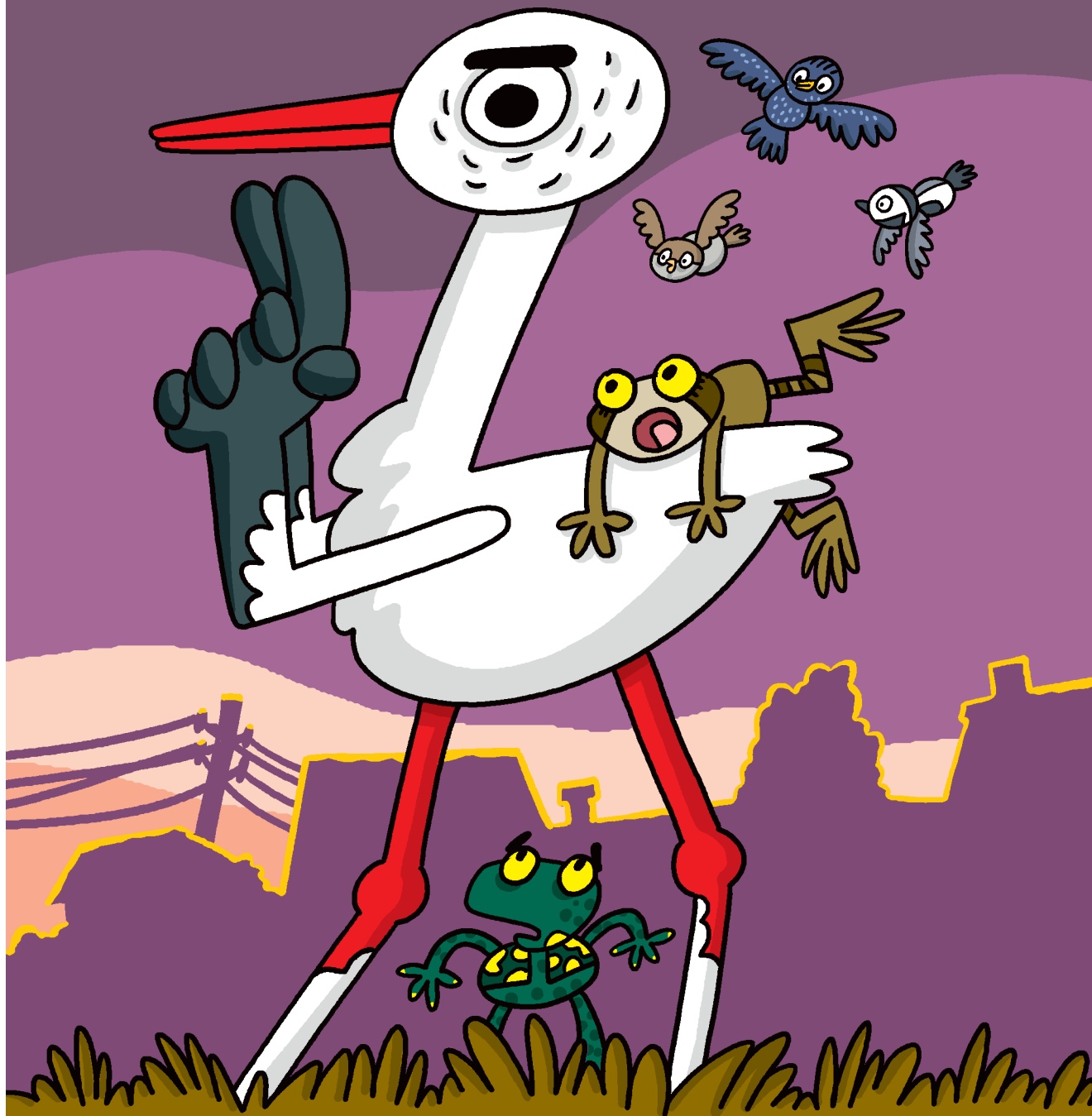
PLEBISCYT
ZWIERZĘ
ROKU 2025

Sfinansowano ze środków
NARODOWEGO FUNDUSZU
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ

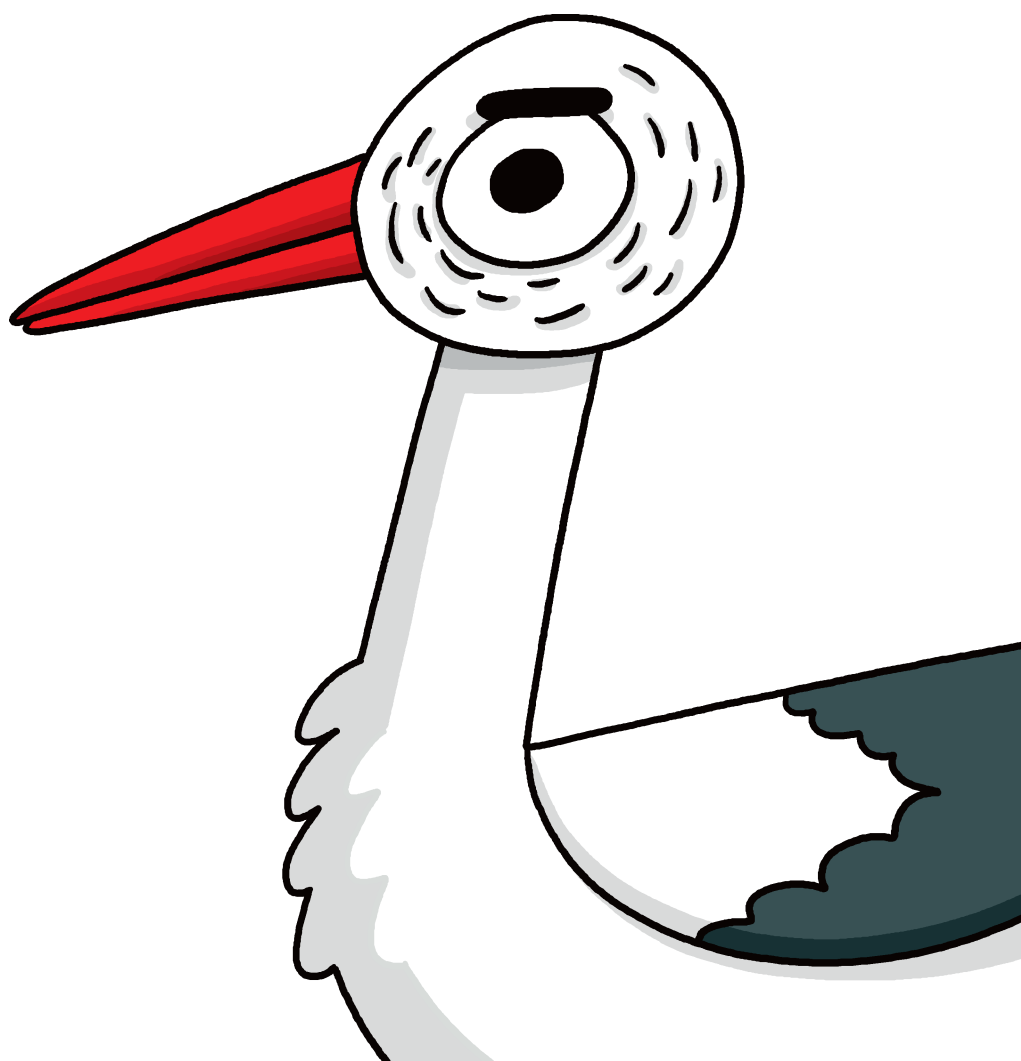
TOMASZ
SAMOJLIK

B JAK BOCIAN

B JAK BOCIAN

B JAK BOCIAN

Scenariusz i rysunki: Tomasz Samojlik

Copyright © Tomasz Samojlik 2024

Copyright © Ministerstwo Klimatu i Środowiska 2024

Druk i oprawa: Legra Sp. z o.o.

Wydrukowano na papierze:

Blok książki - Amber Graphic 130g z certyfikatem FSC

Okładka książki - Alaska White 300g z certyfikatem FSC

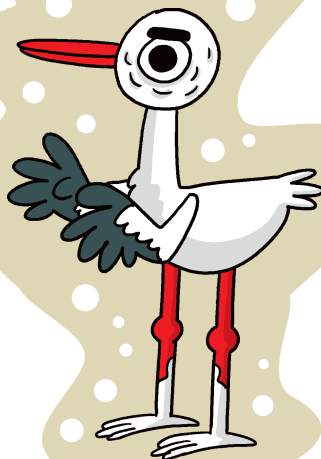
ISBN 978-83-63296-13-1

B JAK BOHATEROWIE

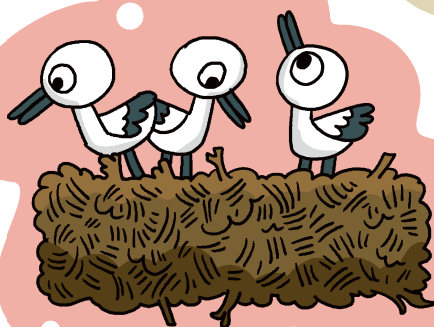
Cecylia, bocianica biała

Cyprian, bocian biały

Bocianiątka

Rana, żaba trawna,
agentka Żabiego Biura
Śledczego

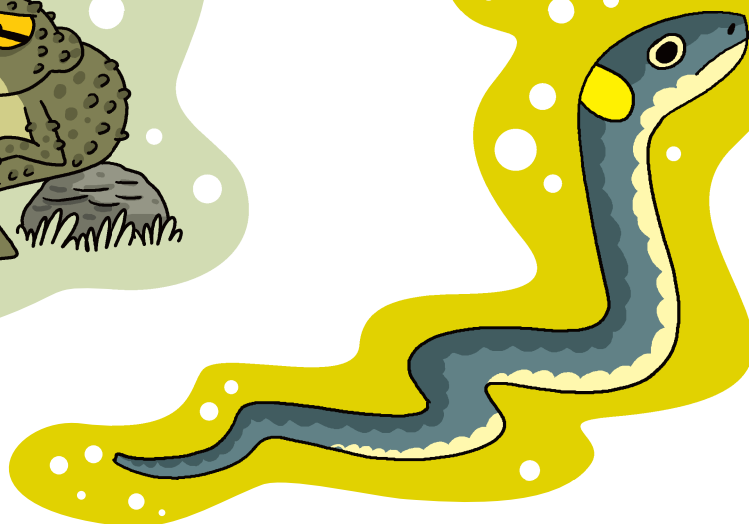
Bombin, kumak nizinny,
agent Wydziału P
Żabiego Biura Śledczego

Bufia, ropucha szara,
dyrektorka Żabiego Biura
Śledczego

Zaskroniec zwyczajny

Wróbel zwyczajny

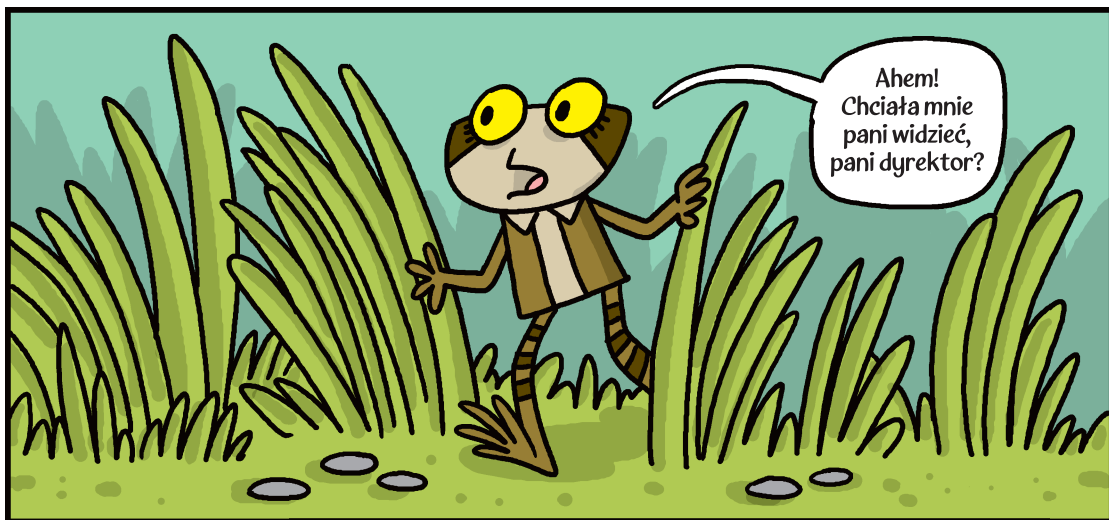

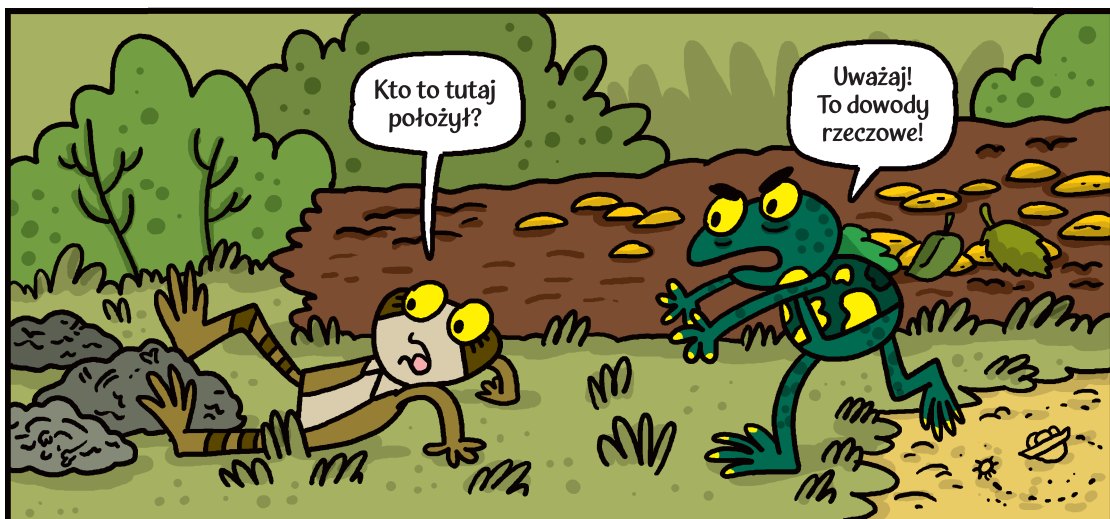
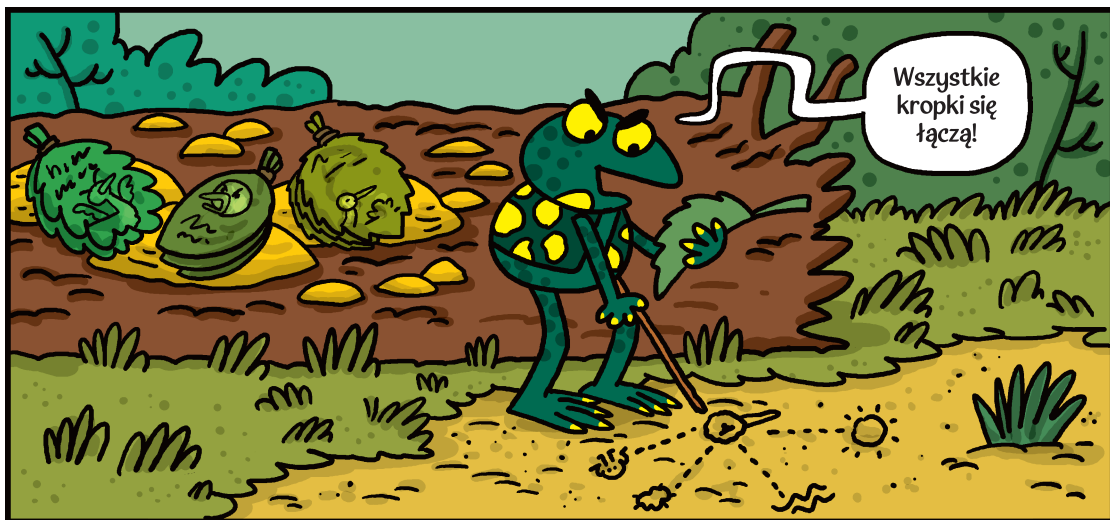
Szpak zwyczajny

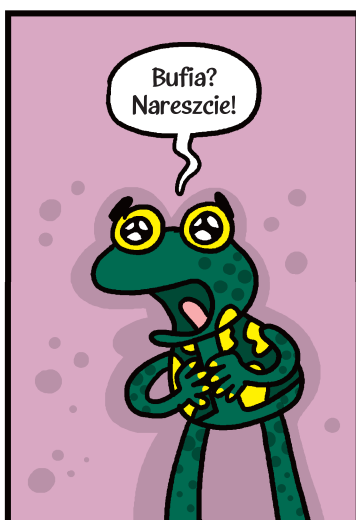

Pliszka siwa

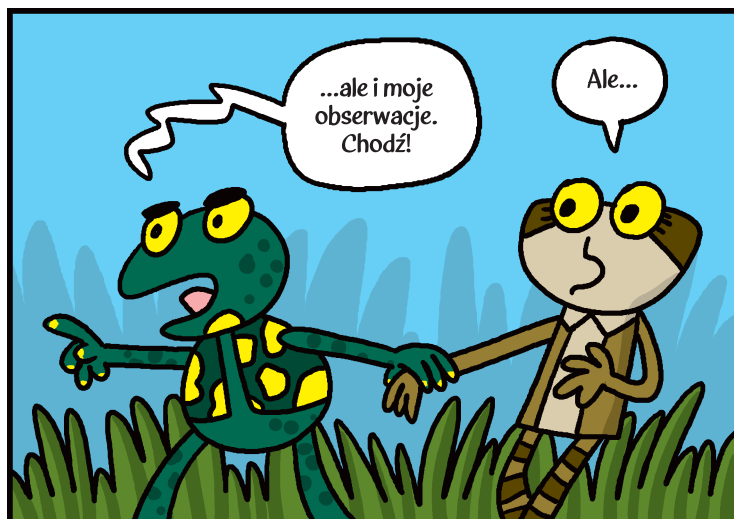

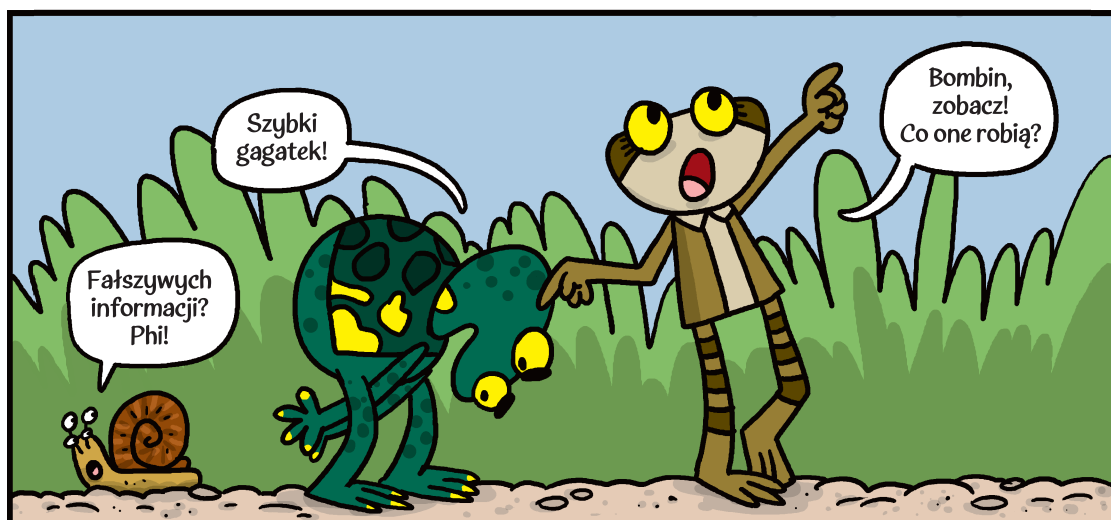

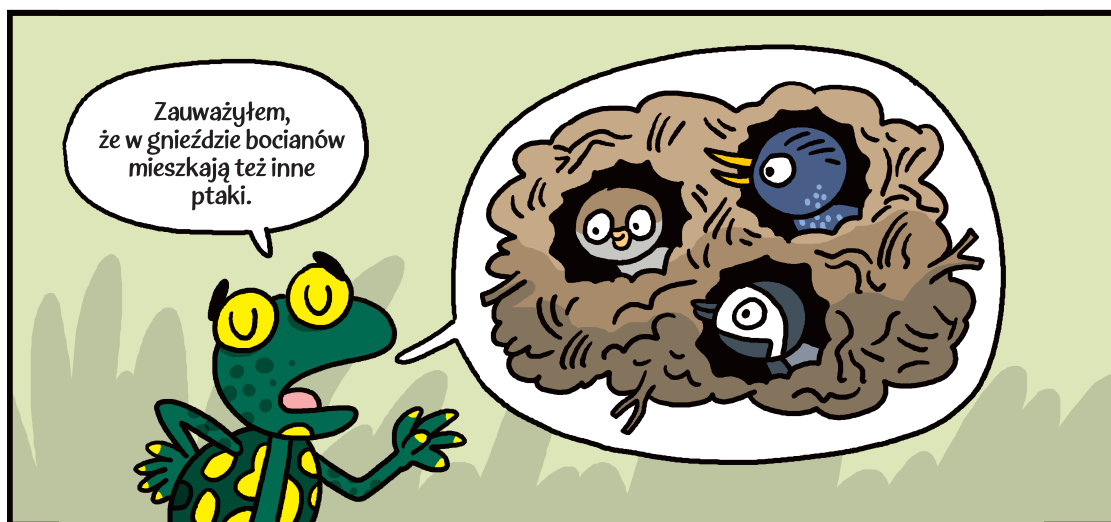

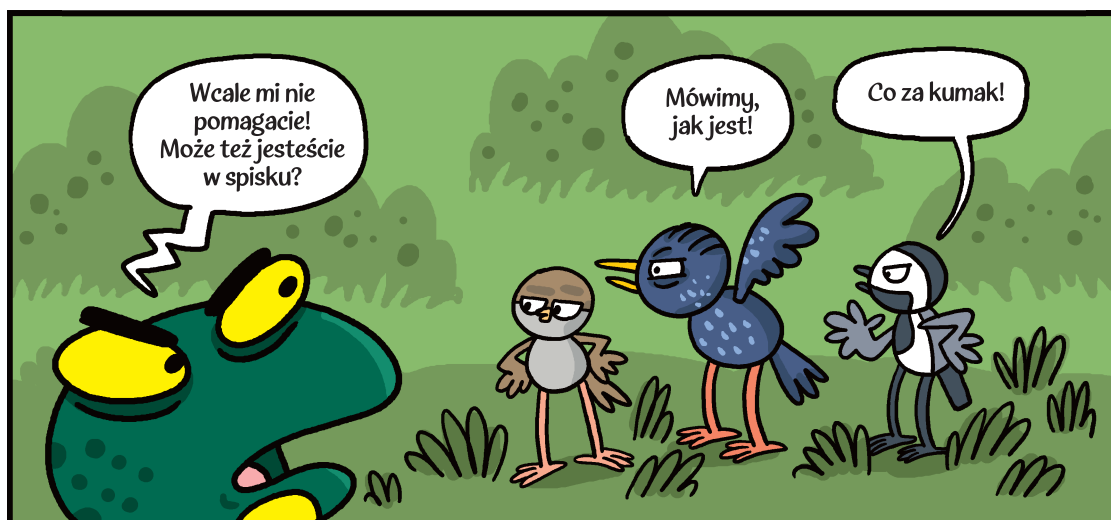
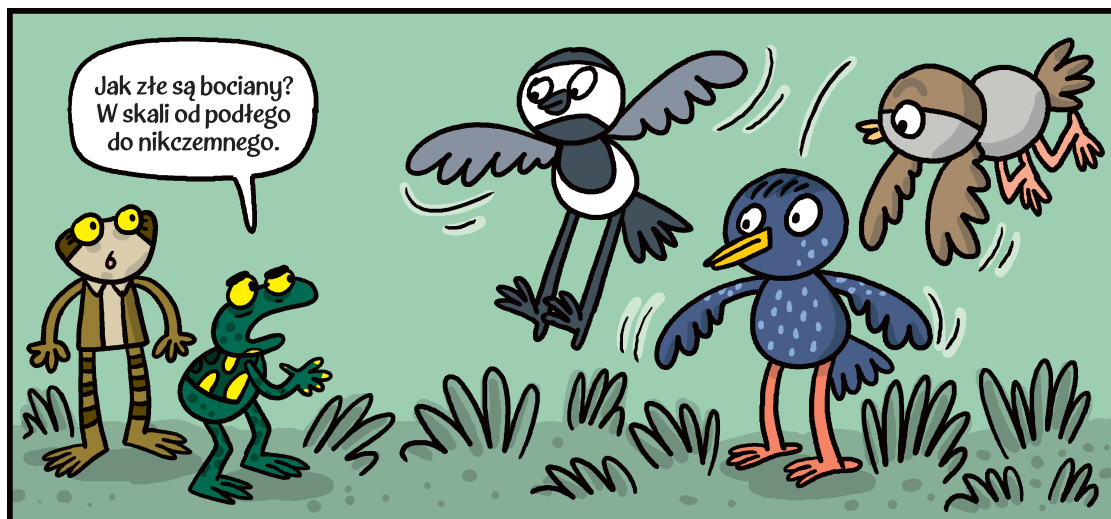

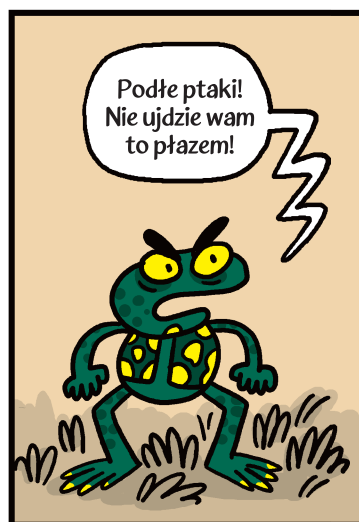

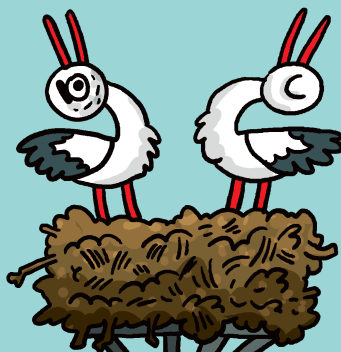

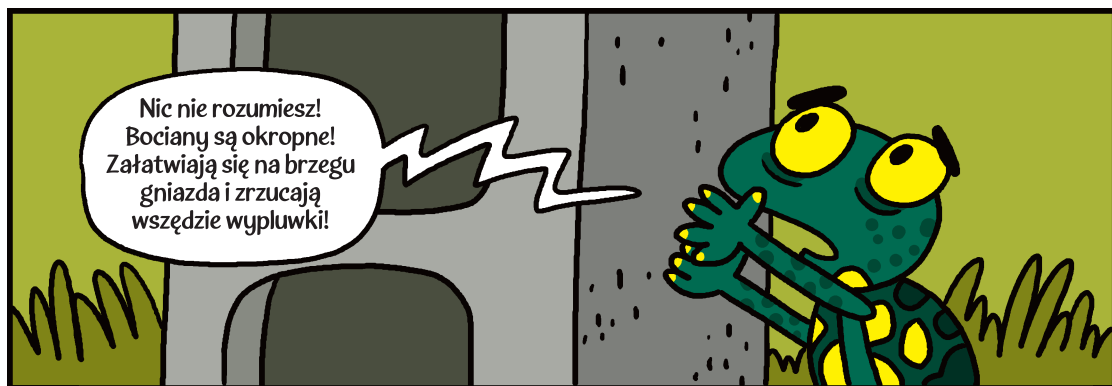
KLE KOT

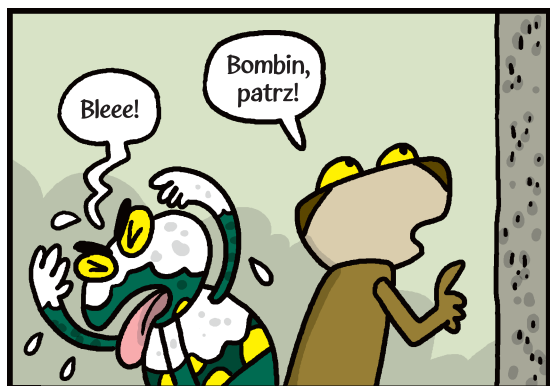

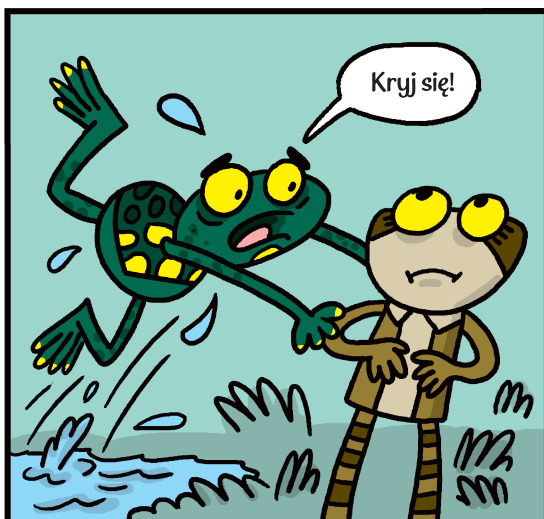
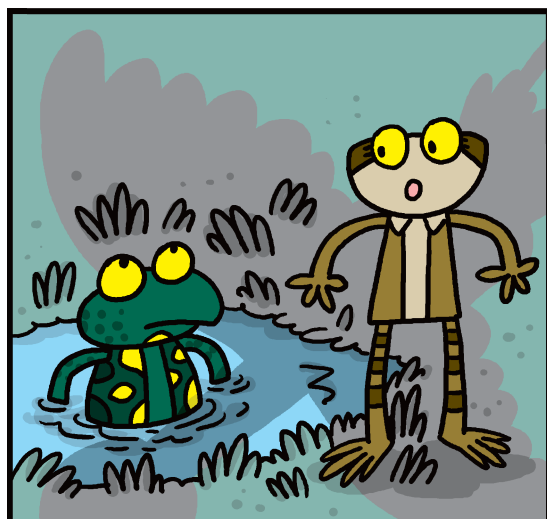
Nie nie
potwierdza
twoich sensacji,
Bombin.

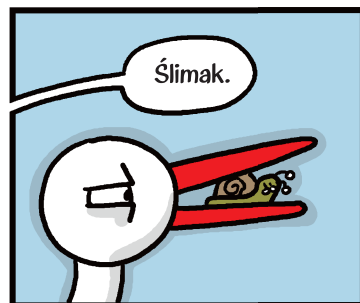
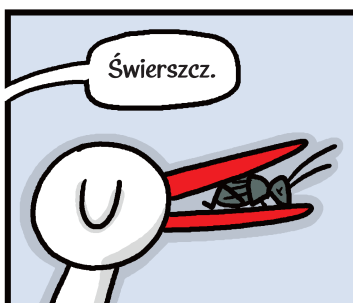
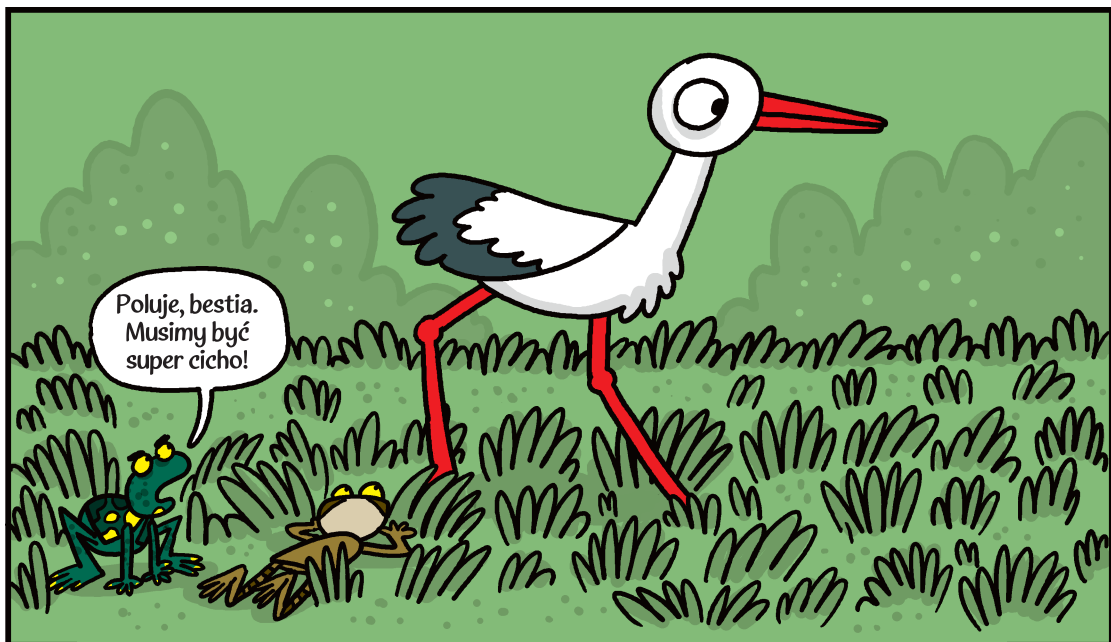
Przykro mi, ale
muszę ci przekazać
wiadomość
od Bufii.

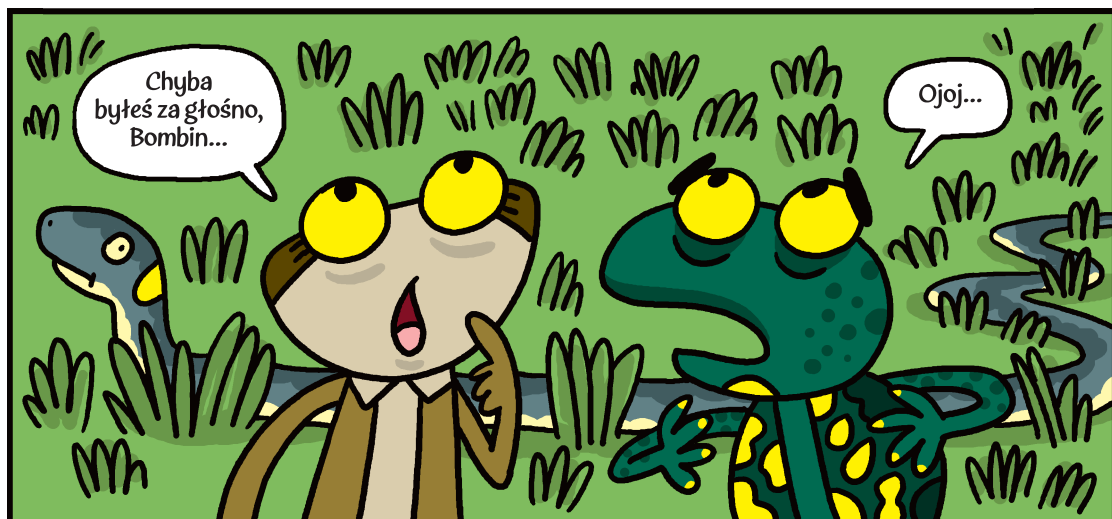
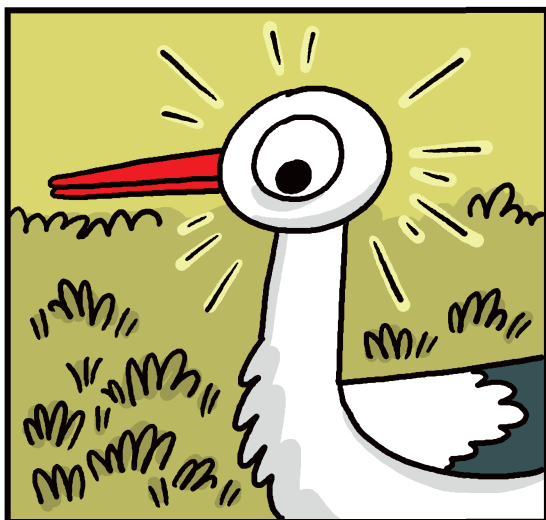
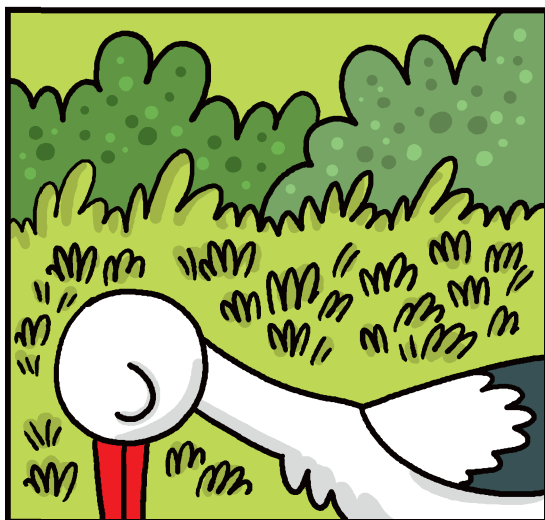

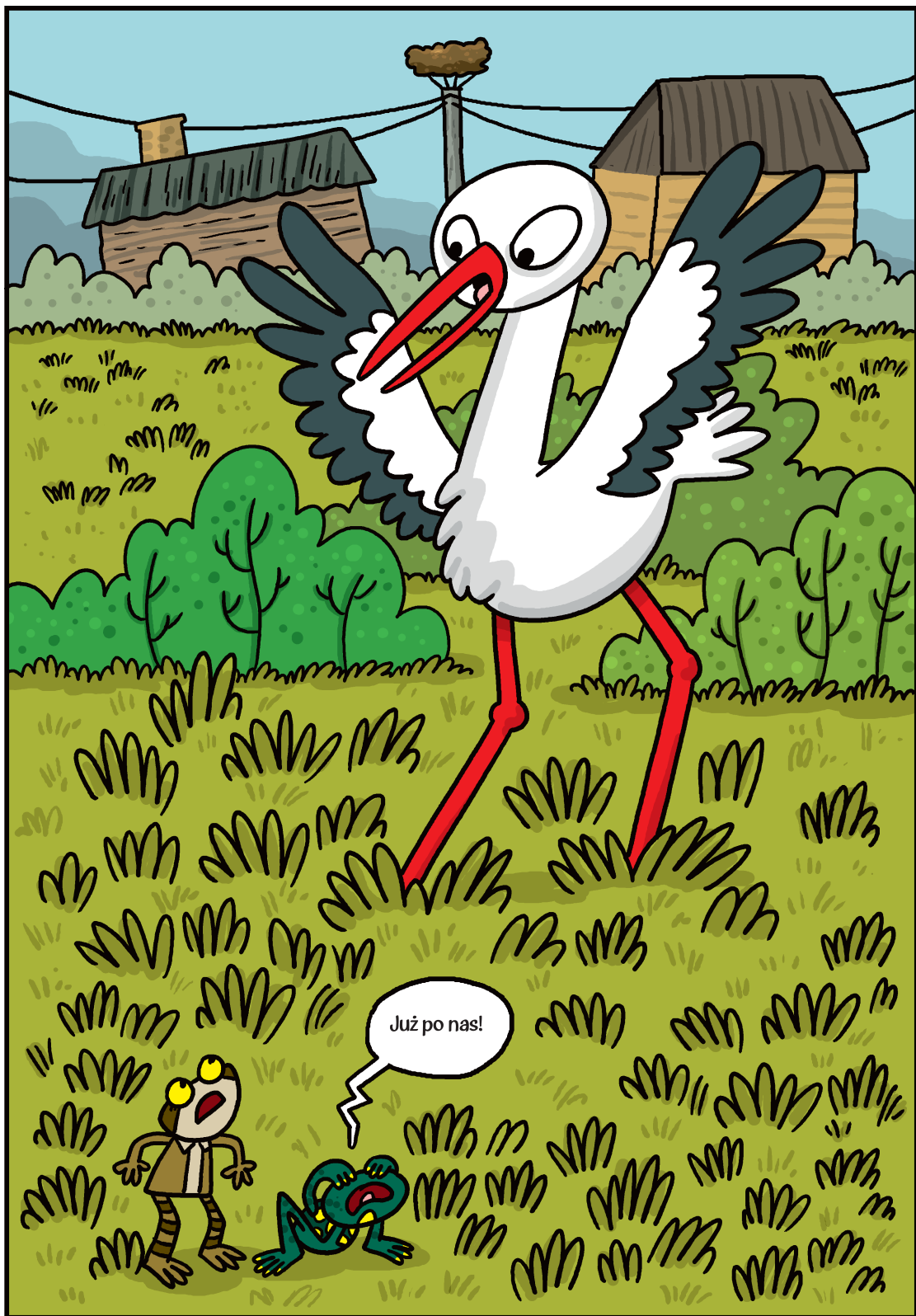

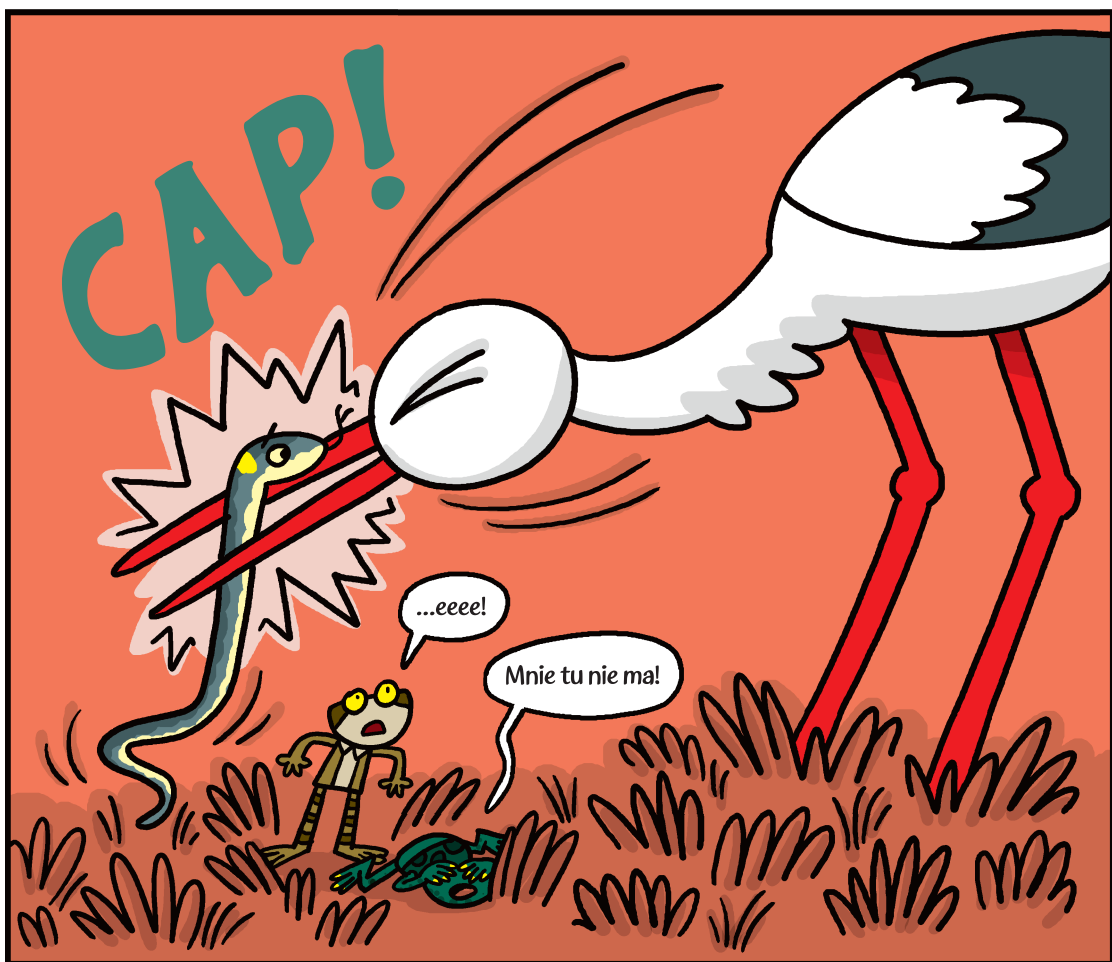
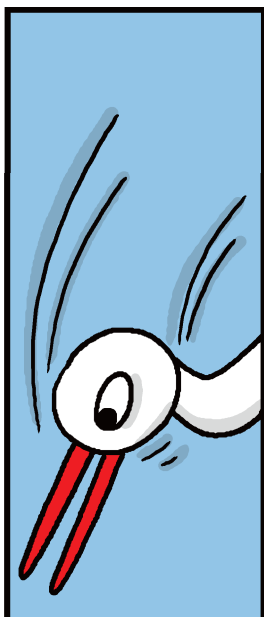
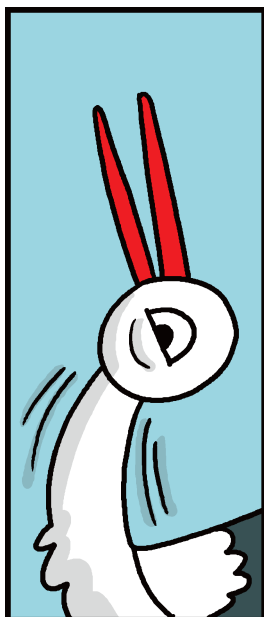

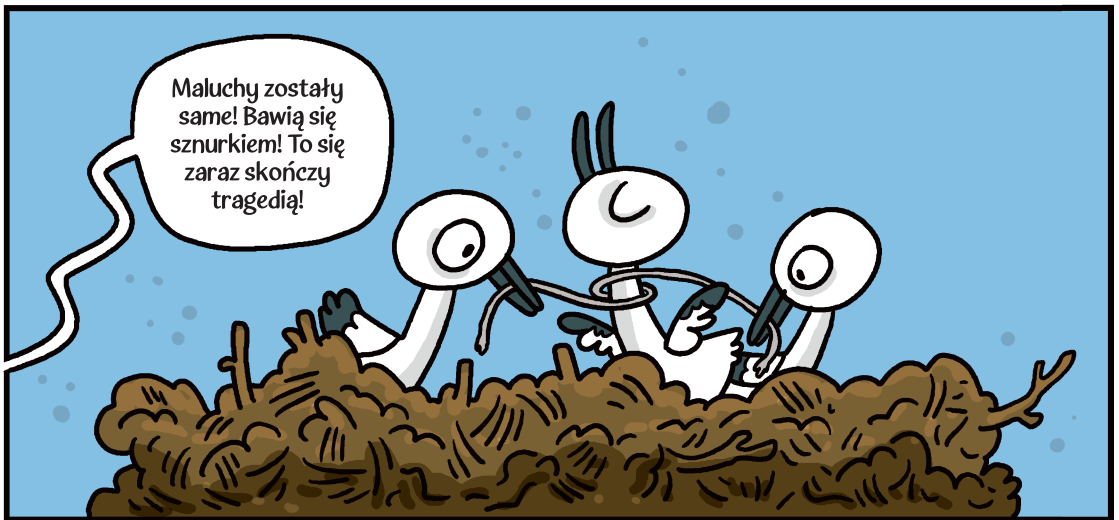
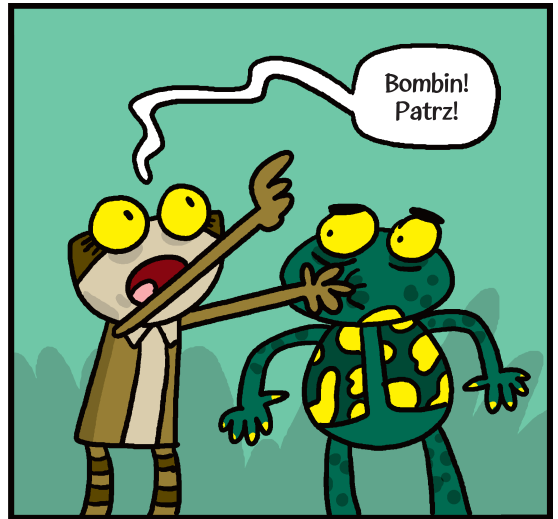

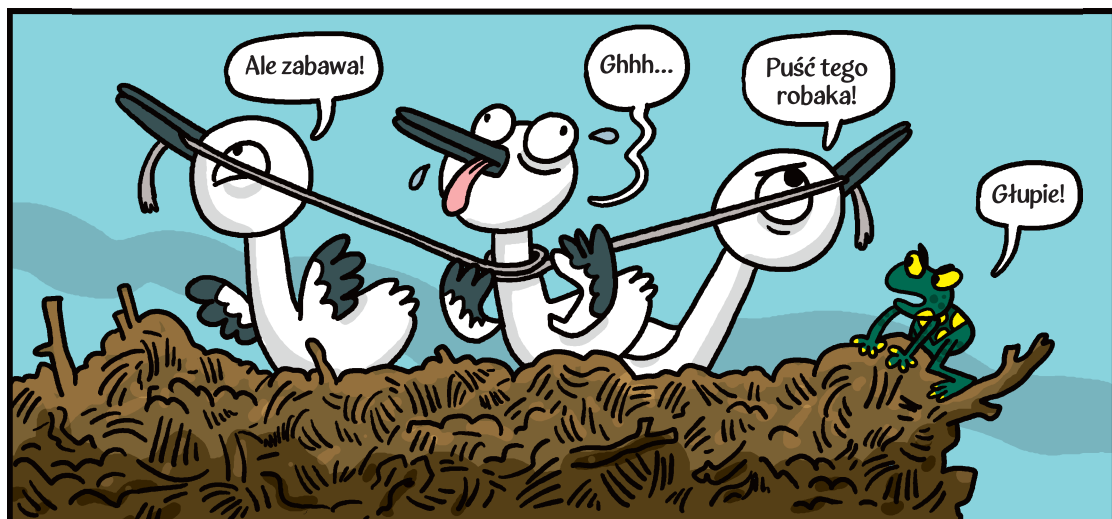
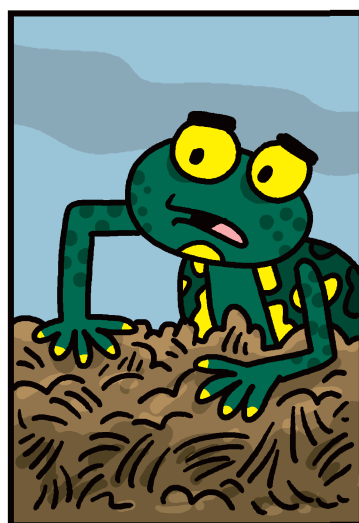

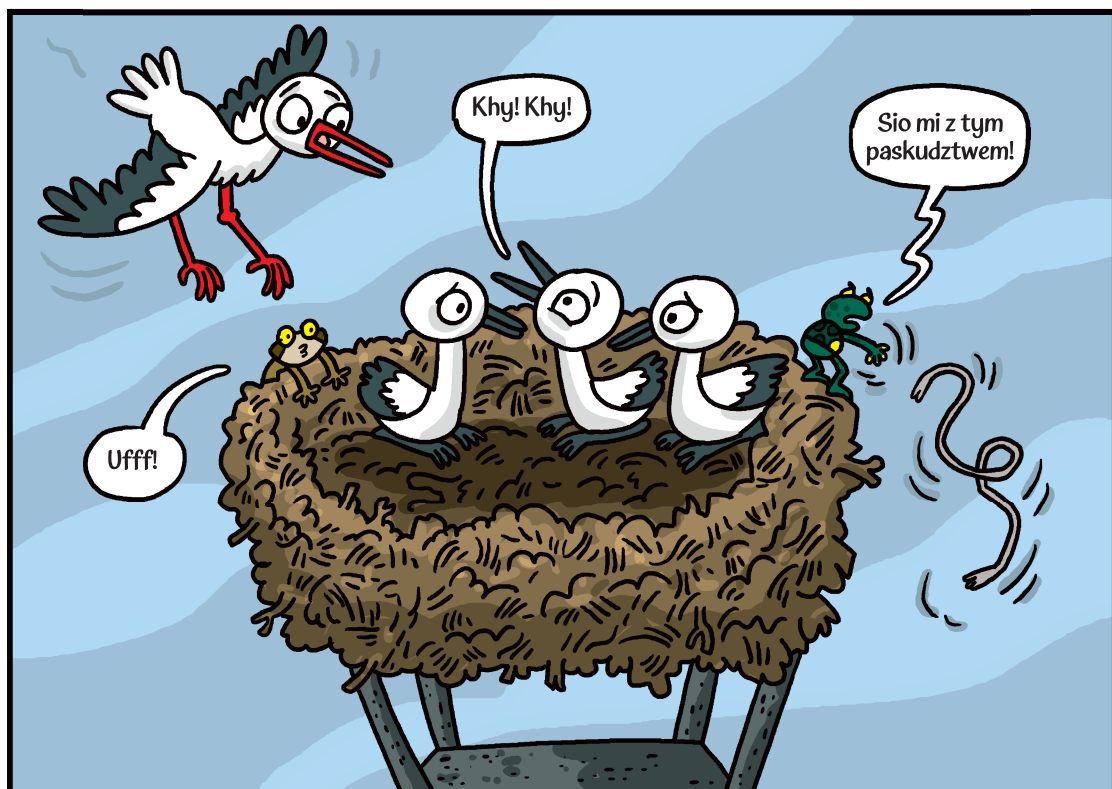
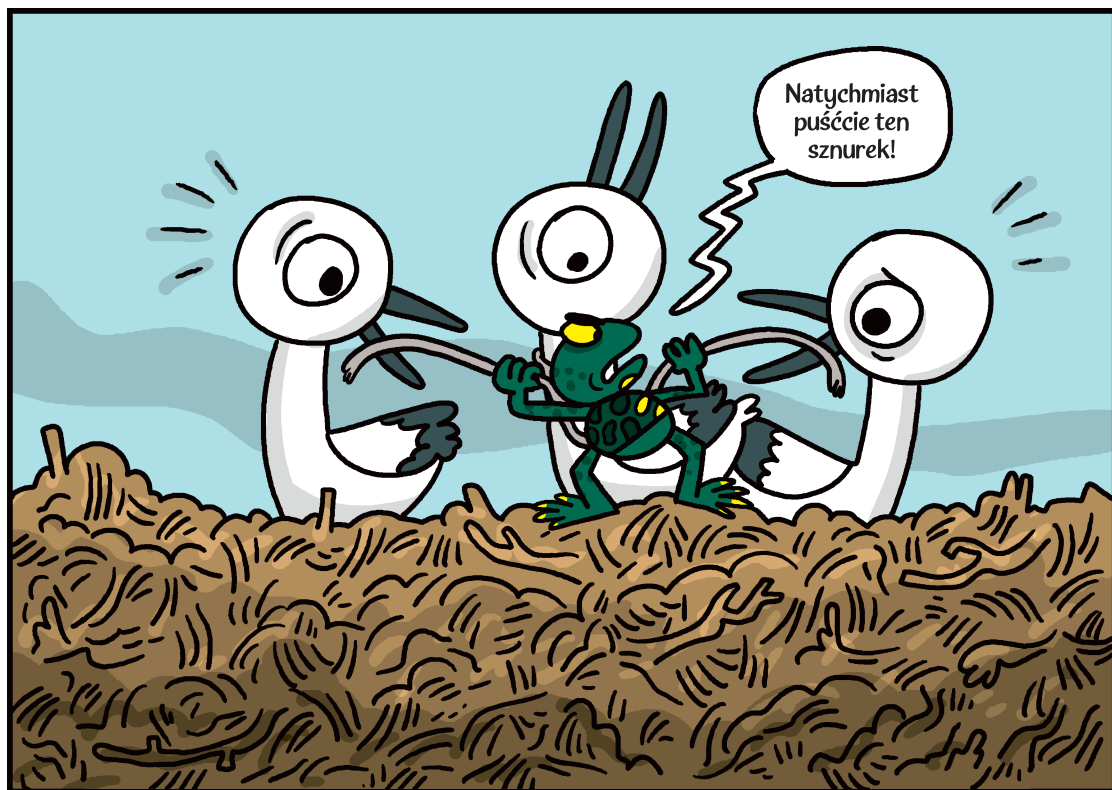

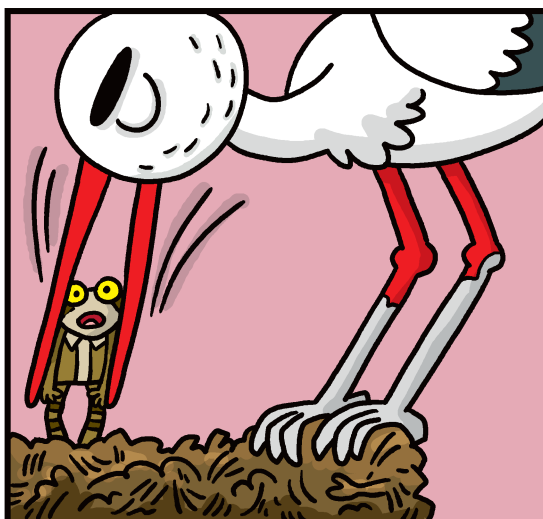
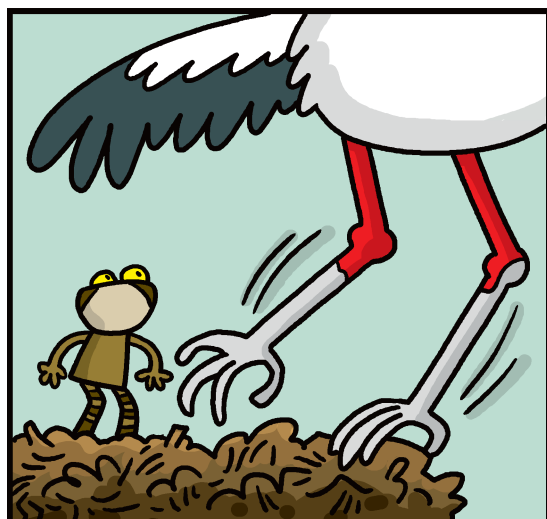
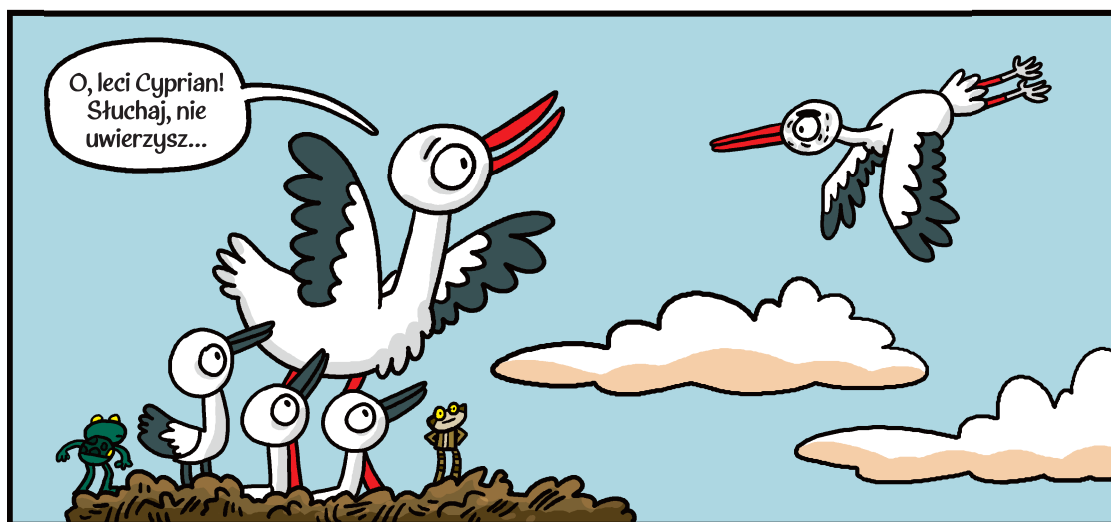

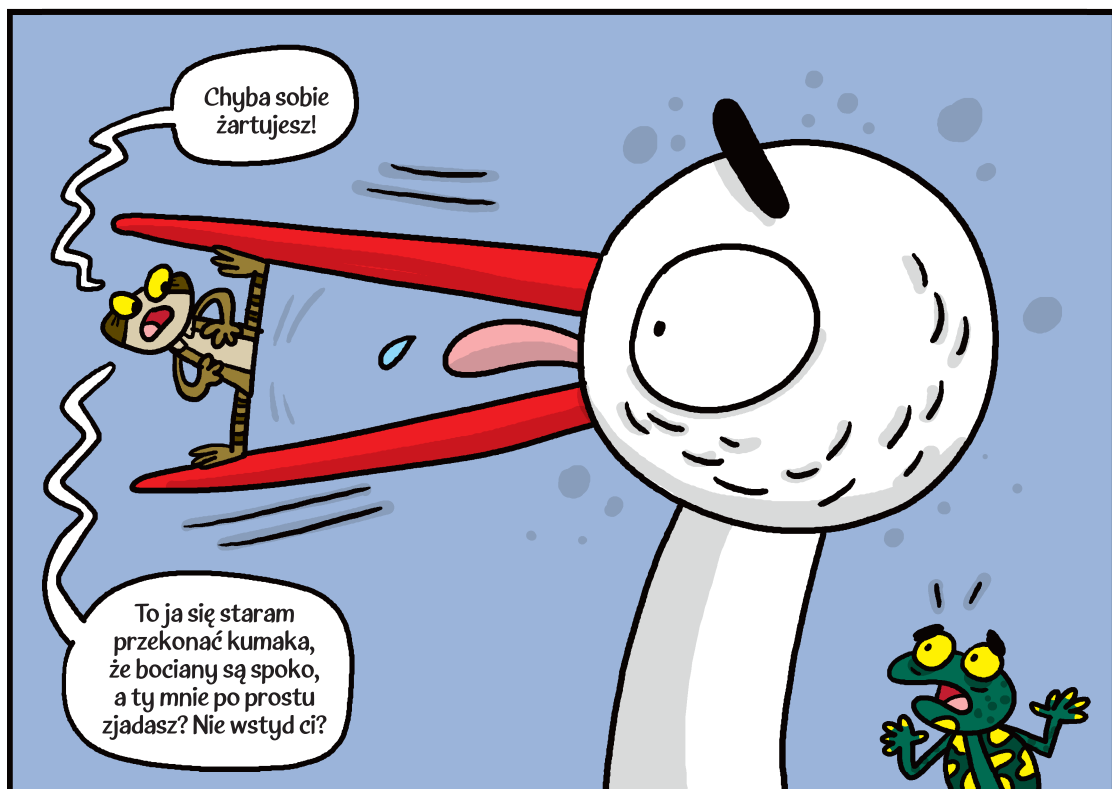
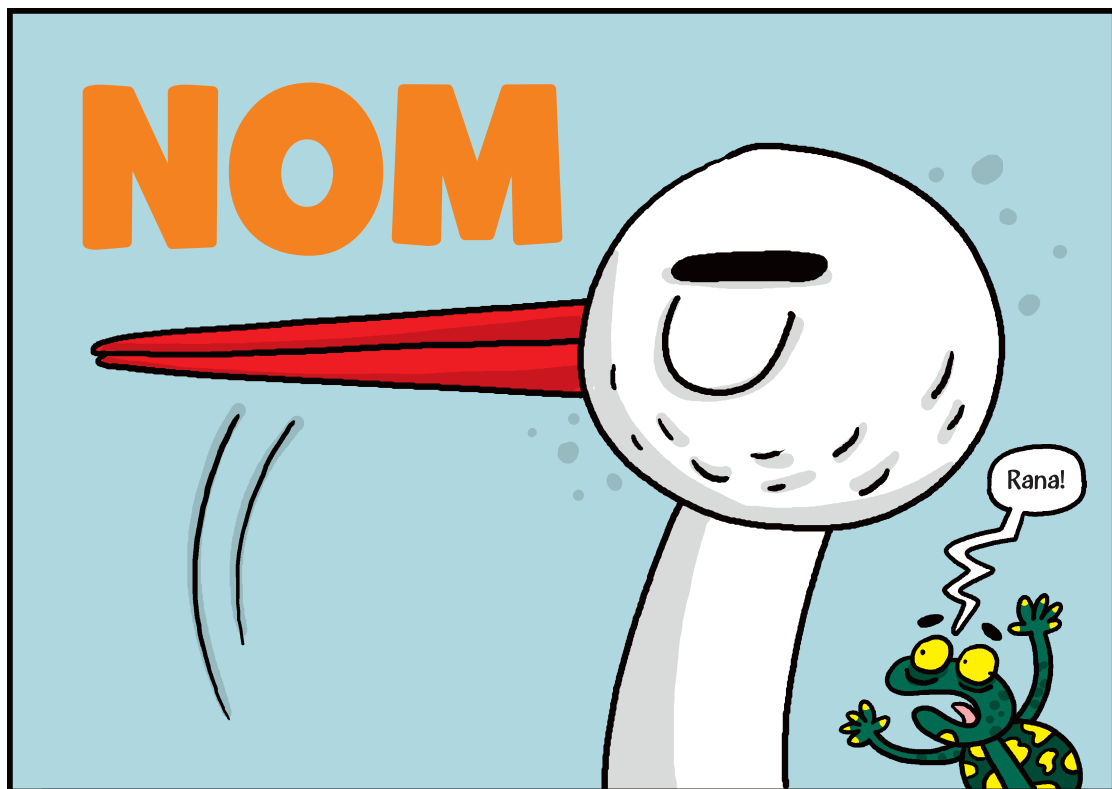

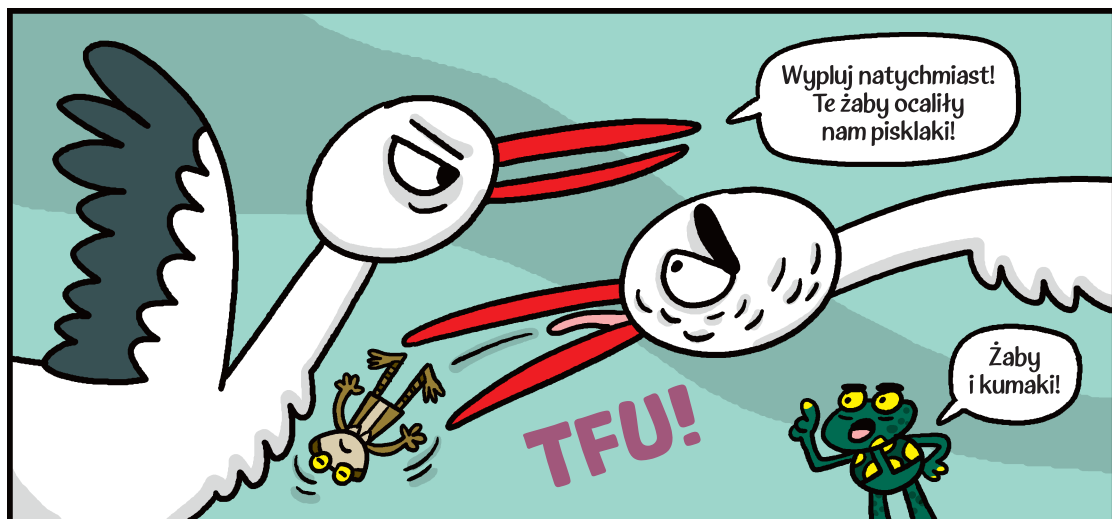

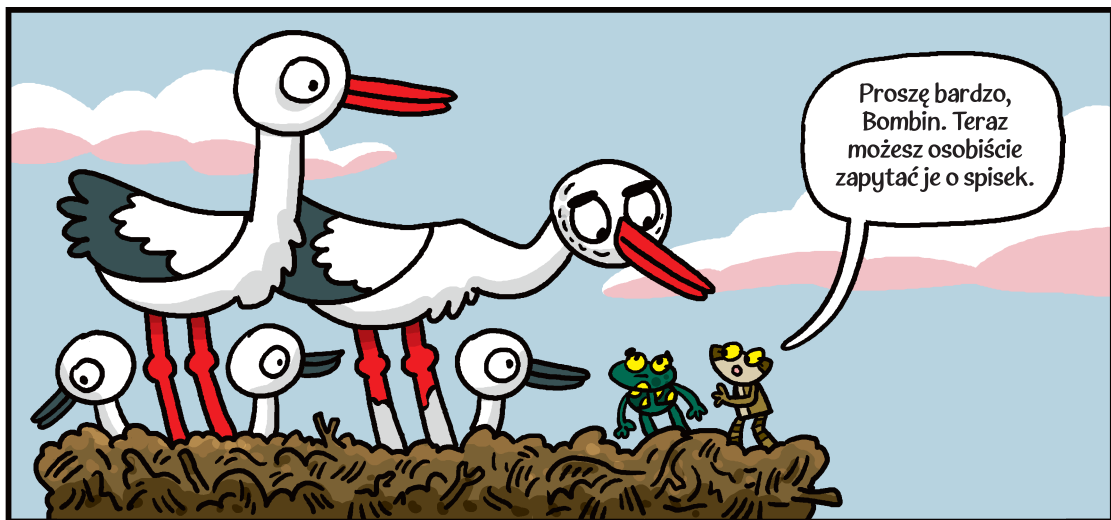

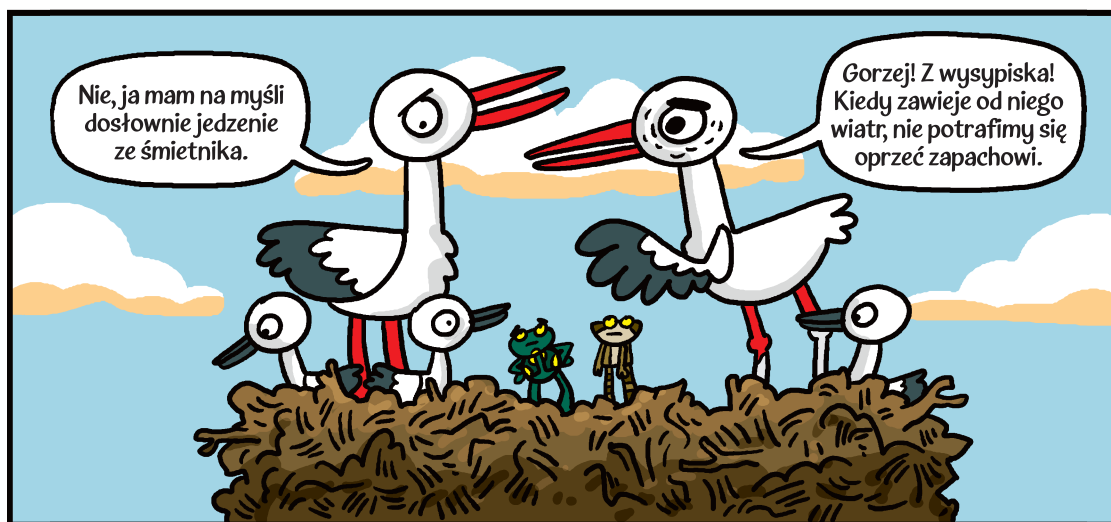
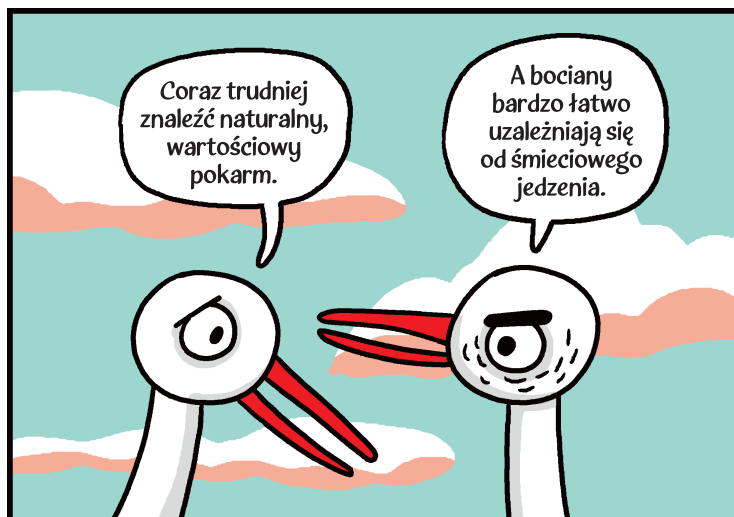

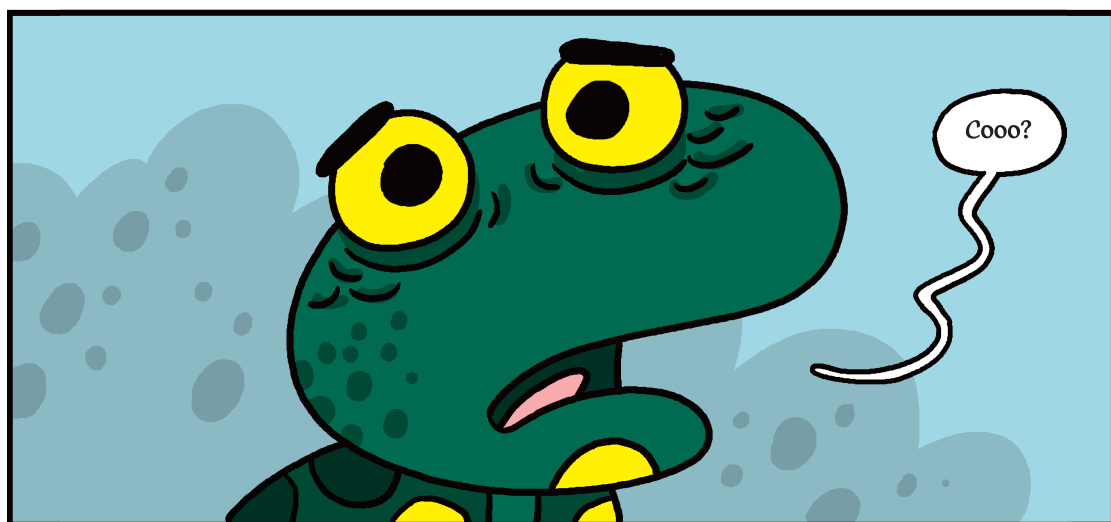

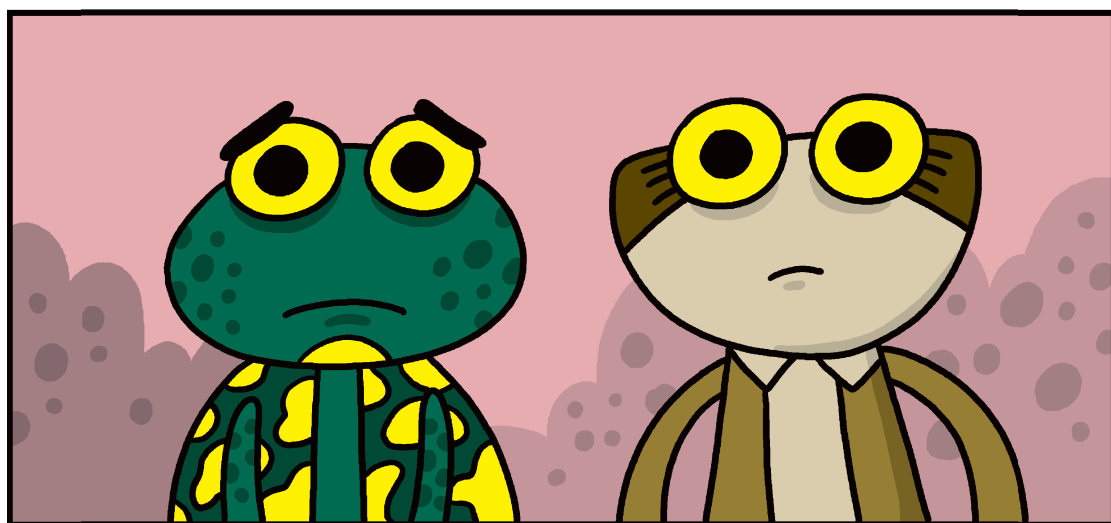

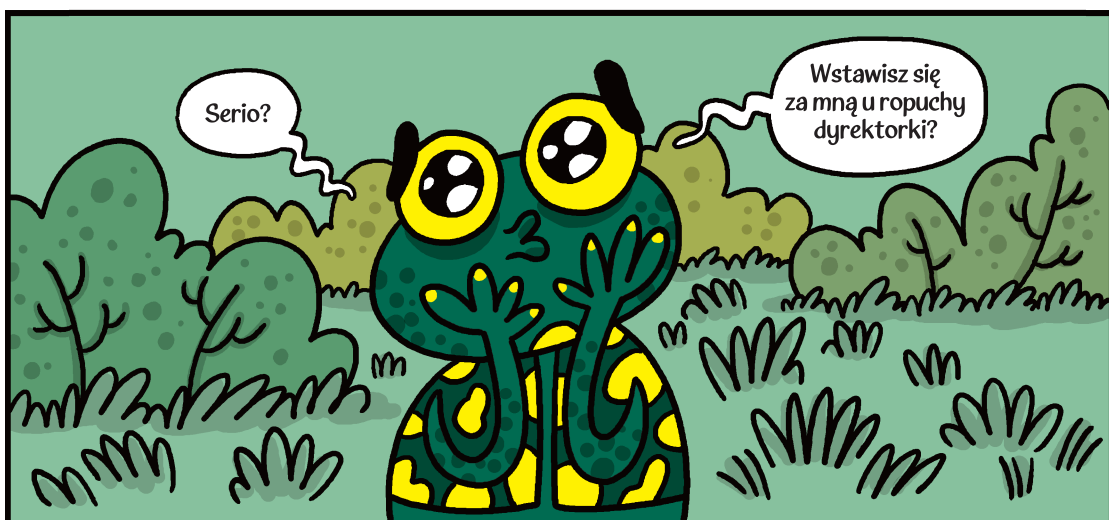

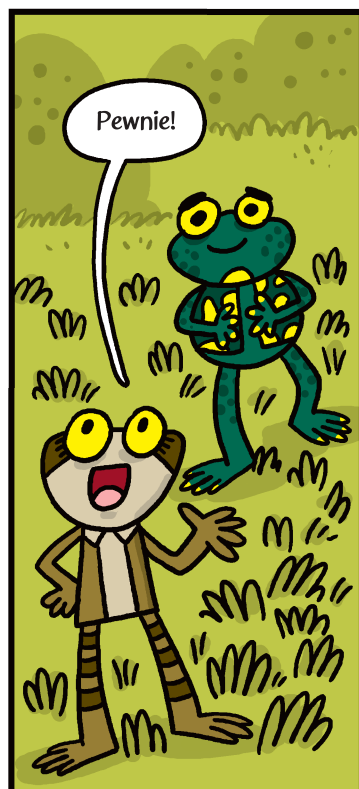
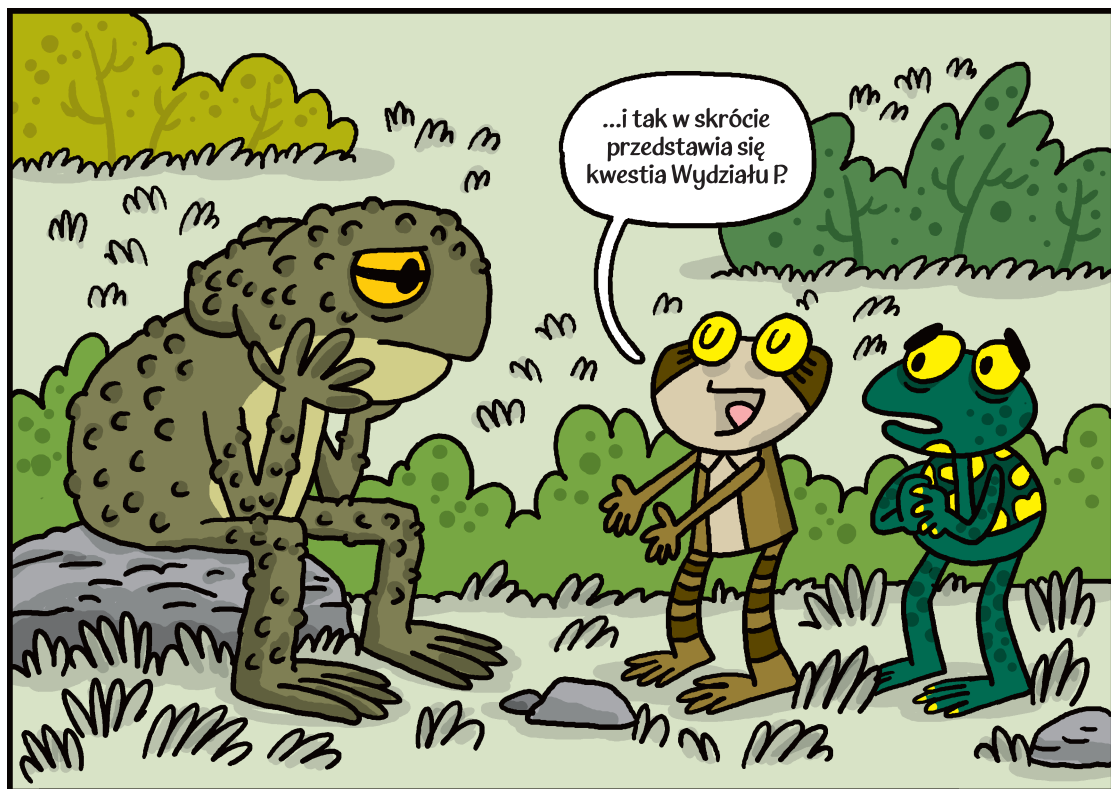

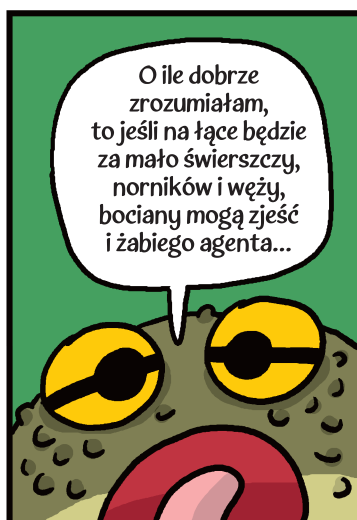
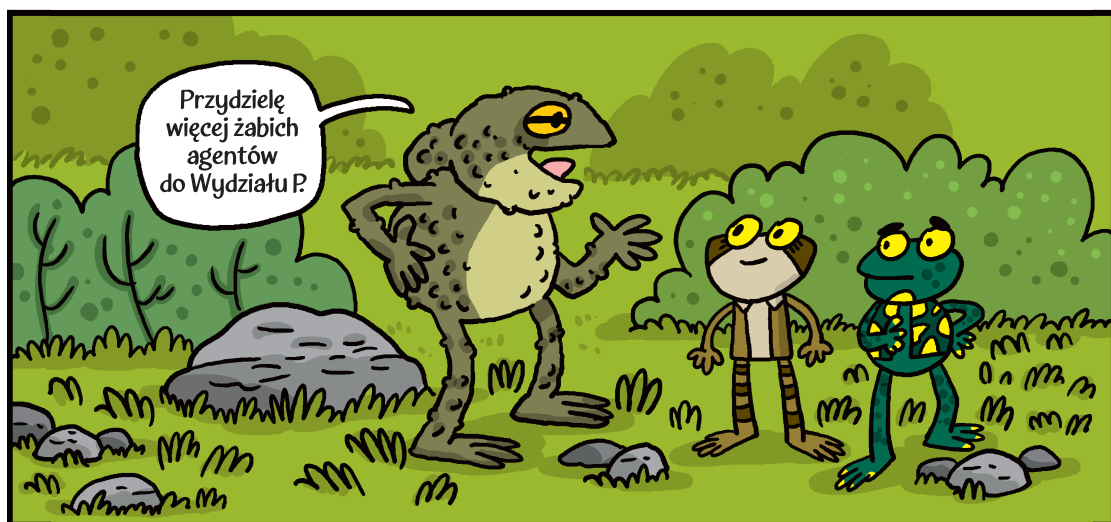

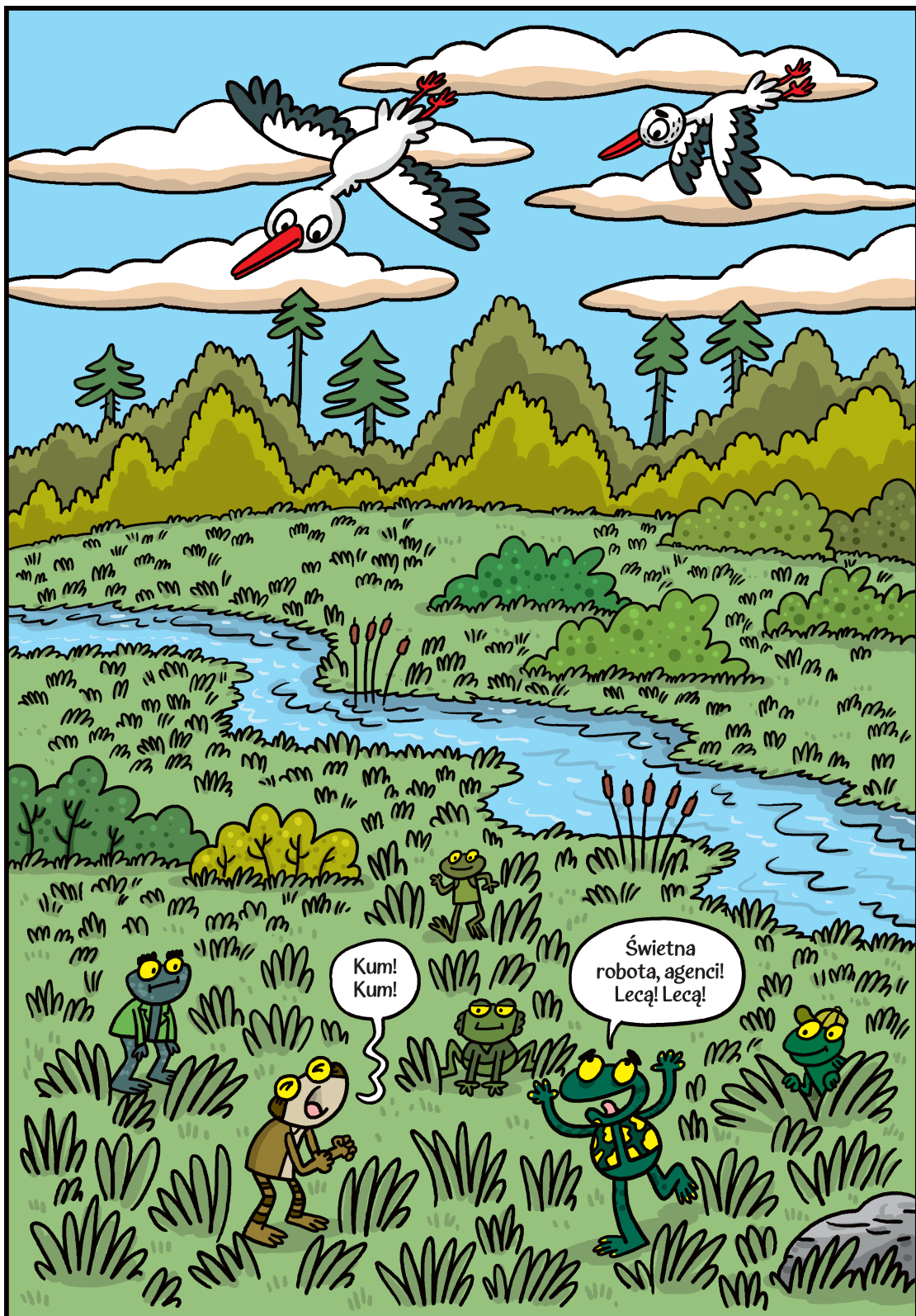

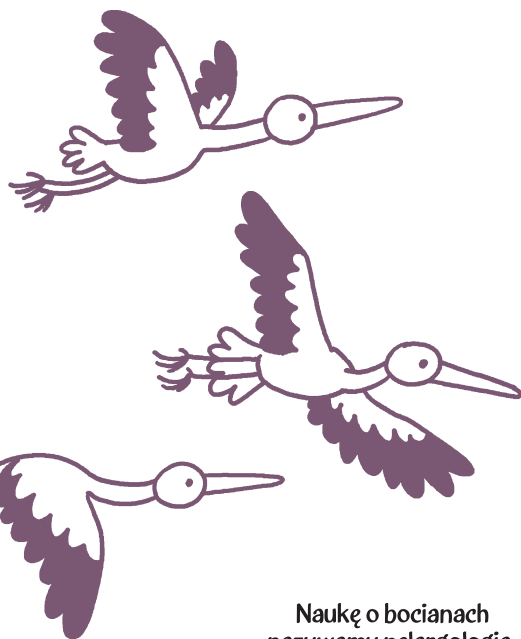

Kum!
Kum!

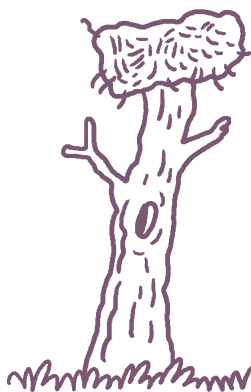
Świetna
robotą, agencją!
Lecą! Lecą!

P JAK PRZYPISY

Bocian biały (*Ciconia ciconia*) to jeden z najpiękniejszych i najbardziej rozpoznawalnych ptaków w Polsce oraz Europie. Jego majestatyczna sylwetka, długi czerwony dziób i nogi oraz kontrastujące białe i czarne pióra stały się ikoną krajobrazu wiejskiego, a w niektórych kulturach również symbolem szczęścia i płodności. Latem zdecydowana większość bocianów przebywa w Europie Środkowej i Wschodniej, a Polska od lat jest kojarzona jako bociani kraj.

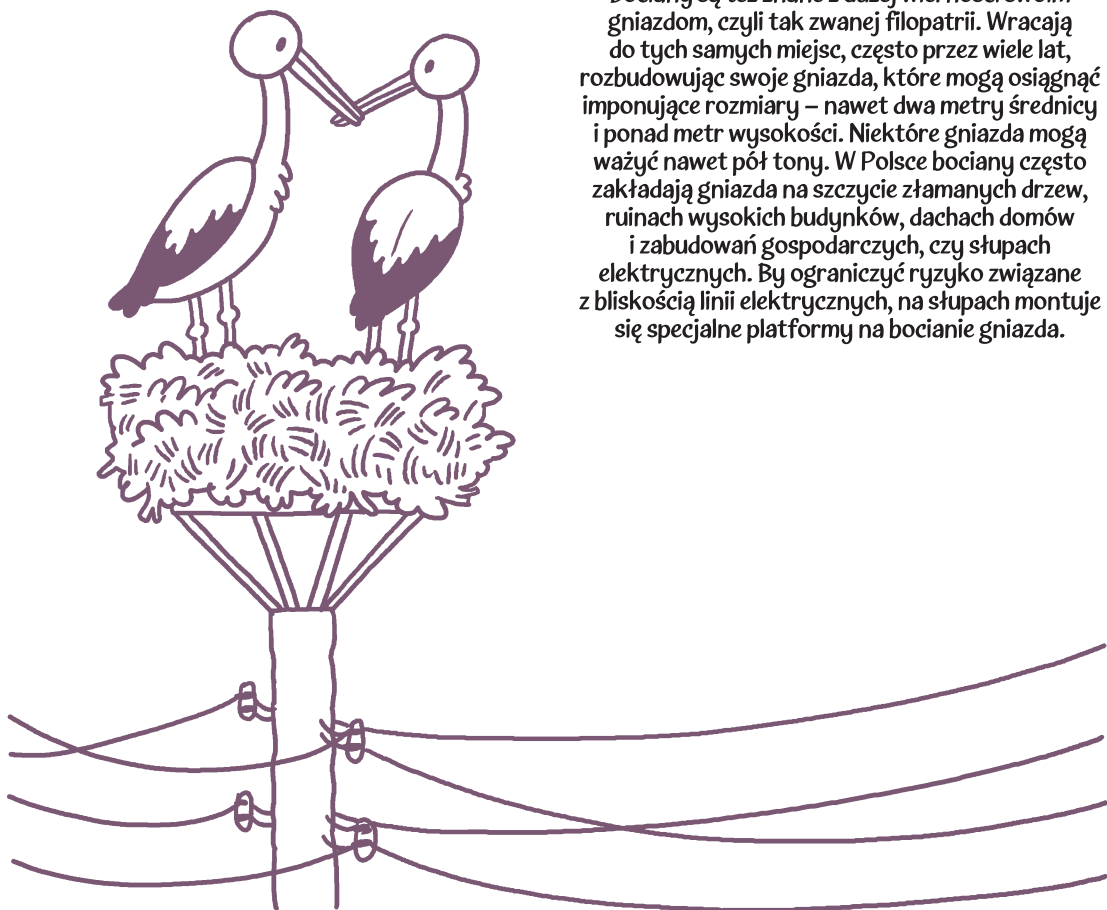

Naukę o bocianach nazywamy pelargologią.

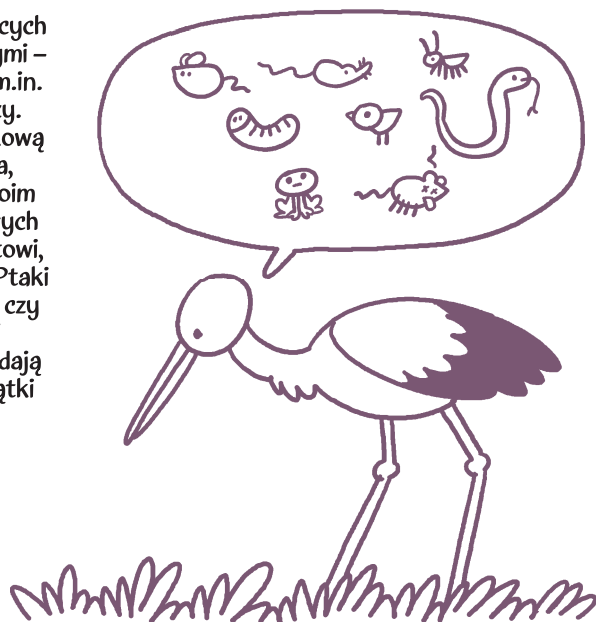
Jednym z najbardziej fascynujących aspektów życia bocianów są ich dalekie wędrówki. Co roku, pod koniec sierpnia, bociany migrują do Afryki, pokonując nawet 10 tysięcy kilometrów, by zimować w ciepłym klimacie. Co ciekawe, bociany starają się unikać przelotu nad Morzem Śródziemnym i korzystają z dwóch głównych tras przelotowych: wschodniej, przez Bliski Wschód, i zachodniej, przez Cieśninę Gibraltarską. Dlaczego? Po prostu nad morzem nie występują kominy termiczne, które bociany wykorzystują do szybowania. A to dzięki szybowaniu właśnie, bociany potrafią pokonywać olbrzymie odległości, jednocześnie oszczędzając energię.

Bociany są też znane z dużej wierności swoim gniazdom, czyli tak zwanej filopatрії. Wracają do tych samych miejsc, często przez wiele lat, rozbudowując swoje gniazda, które mogą osiągnąć imponujące rozmiary – nawet dwa metry średnicy i ponad metr wysokości. Niektóre gniazda mogą ważyć nawet pół tony. W Polsce bociany często zakładają gniazda na szczycie złamanych drzew, ruinach wysokich budynków, dachach domów i zabudowań gospodarczych, czy słupach elektrycznych. By ograniczyć ryzyko związane z bliskością linii elektrycznych, na słupach montuje się specjalne platformy na bocianie gniazda.

Biologia bociana również kryje wiele fascynujących faktów. Bociany są oportunistami pokarmowymi – ich dieta jest bardzo zróżnicowana i obejmuje m.in. małe ssaki, owady, ryby, a nawet gady i płazy.

W trakcie polowania bociany wykazują wyjątkową zręczność i precyzję. Przemierzają łąki i pola, uważnie nasłuchując ruchów ofiar, a dzięki swoim długim nogom mogą poruszać się po podmokłych terenach. Co ciekawe, wbrew popularnemu mitowi, żaby stanowią znikomą część diety bocianów. Ptaki te preferują inne zdobycze, takie jak gryzonie czy małe ptaki, ewentualnie bezkręgowce, jeśli są dostępne w odpowiedniej ilości. Bociany zjadają także padlinę, usuwając rozkładające się szczątki ze środowiska i tym samym zmniejszając możliwość rozprzestrzeniania się potencjalnie groźnych bakterii.

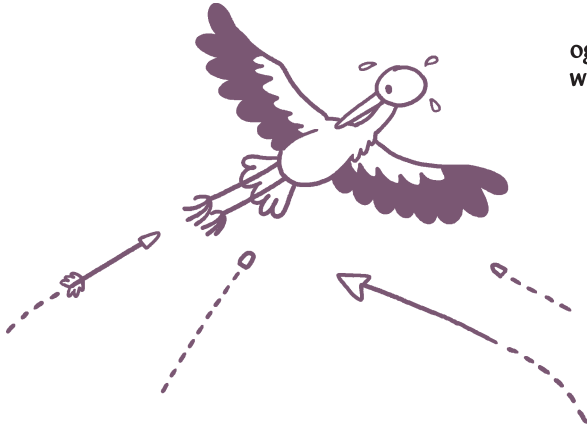

Bocian biały uważany jest za gatunek parasolowy, czyli taki, którego ochrona jest korzystna dla wielu innych występujących na tym samym terenie gatunków. Tereny rolnicze wokół gniazd bocianich charakteryzują się wyższą różnorodnością gatunków ptaków, niż obszary, na których bociany już nie występują. Ochrona środowisk odpowiadających bocianom, a więc łąk, pastwisk, obszarów wodno-błotnych, w tym dolin zalewowych rzek przyczynia się tym samym do ochrony całego mnóstwa innych zwierząt. Gniazdo bocianów stanowi schronienie dla innych gatunków ptaków: wróbla, mazurka, bogatki, potrzosa, pleszki, szpaka, pliszki siwej, kosa... Samo gniazdo określane jest ostoją różnorodności biologicznej: porastają je trawy i rośliny łąkowe, sójki chowają w nich żółędzie, wreszcie na gnieździe powstaje tzw. gleba ornitologiczna, w której odkryto nieznane wcześniej gatunki grzybów.

Niestety, mimo wzrastającej wiedzy o znaczeniu gatunku, nadal wymaga on ochrony przed poważnymi zagrożeniami. Jednym z nich jest intensyfikacja rolnictwa i osuszanie mokradeł – naturalnych siedlisk, które dostarczają ptakom pokarmu. Zmniejszająca się liczba terenów podmokłych sprawia, że bociany mają coraz większe trudności w znajdowaniu pożywienia, co wpływa na ich sukces rozrodczy.

W Afryce, gdzie bociany spędzają zimę, istotnie ograniczają liczebność szarańczy, mocno dającej się we znaki lokalnym farmerom. Niestety tam również czyhają na bociany liczne niebezpieczeństwa. Polowania na bociany, zatrucia pestycydami i niszczenie środowiska naturalnego stanowią poważne zagrożenie dla tego gatunku. Ponadto zmiany klimatyczne wpływają na czas migracji, a także dostępność pokarmu w miejscach, gdzie bociany odpoczywają lub zimują. Wszystkie te czynniki sprawiają, że przyszłość bociana białego nie jest tak pewna, jak mogłoby się wydawać.

Na szczęście liczne organizacje zajmują się ochroną tego gatunku i podejmują szereg działań, od montowania platform na bocianie gniazda, po ochronę bocianich siedlisk. Programy ochrony mokradeł i tradycyjnych metod rolnictwa pomagają bocianom znaleźć odpowiednie siedliska do żerowania. Bocian biały to nie tylko symbol szczęścia i nowego życia, ale także wskaźnik zdrowego ekosystemu. Jego los jest ściśle związany z kondycją środowiska, a jego ochrona ma kluczowe znaczenie dla zachowania bioróżnorodności.

Źródła informacji:

Zboryt A., Tryjanowski P. 2022. Bocian. Biografia nieautoryzowana. Paśny Buriat, Kielce.
Kronenberg J., Bocheński M., Dolata P.T., Jerzak L., Profus P., Tobółka M., Tryjanowski P., Wuczyński A., Żołnierowicz K. M. 2013. Znaczenie bociana białego *Ciconia ciconia* dla społeczeństwa: analiza z perspektywy koncepcji usług ekosystemów. *Chrońmy Przyrodę Ojczystą* 69(3): 179-203.

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

**PLEBISCYT
ZWIĘŻĘ
ROKU 2025**

Sfinansowano ze środków
**NARODOWEGO FUNDUSZU
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ**

